

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina listu:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

St 142

Maribor, dne 6. decembra 1909.

Letnik I.

Ker je v sredo praznik, izide prihodnja številka „Straže“ v petek, dne 10. decembra.

Govor poslanca dr. Benkoviča

v seji državnega zbora dne 1. decembra.

Poslanec dr. Benkovič začne svoj govor slovensko in nadaljuje nemško:

Visoka zbornica! Predmet nujnega predloga, o katerem razpravljamo, je vprašanje manjšinskih šol, katero vprašanje je že od nekdaj za naš narod zelo pereče in ki tvori končni cilj naših narodnostnih stremeljenj.

Med tem ko na eni strani nemške šole in sicer brezpotrebne nemške šole, katere nimajo postavnih predpogojev, rastejo kot gobe po dežju, ko se zidajo za nemške otroke cele palače na državne stroške, med tem ko se spisi glede nemških manjšinskih šol obravnavajo kot rezervatni in se z najhitrejšo naglico rešujejo — to zadeva ljudske šole, kjer ni nikakih zakonitih predpogojev — se mi bojujemo že leta in leta, da, reči hočem, desetletja za snovanje raznih manjšinskih šol, pri katerih so se zakoniti predpogoji že deloma priznali od oblasti in tudi dognali. Opozarjam samo na nekaj manjšinskih šol, katere so bile že večkrat predmet razprave v tej visoki zbornici, kakor na primer naše prizadevanje za ustanovitev manjšinskih šol za slovenske otroke v Gorici in Trstu, kjer tisoče in tisoče naših otrok nima slovenskih šol in morajo obiskovati laške šole. (Cujte! Cujte!)

Ne bom se natančneje bavil s tem, ampak omenim le še Koroško, ki je v tem oziru pravi avstrijski Poznanj.

Preiti hočem sedaj k razmeram na Štajerskem. Kar se Štajerskega tiče, lahko mirno trdim, da vse avtonomne oblasti, zlasti višje, in pa vse druge šolske oblasti, državne oblasti, delujejo z vsemi moči proti vsem našim prizadevanjem, in to žalibog z uspehom. Omenim samo najvišjo šolsko oblast v deželi, to je deželni šolski svet. Značilno je, s kakimi težkočami da se mora boriti in da nimamo niti enega našega zastopnika v deželnem šolskem svetu. (Cujte! Cujte!)

V zadnjem času smo sicer vložili v štajerskem deželnem zboru predlog, v kateri smo zahtevali

vsaj nekoliko primerno zastopstvo v deželnem šolskem svetu, ali odgovor, katerega smo dobili od nemške večine v deželnem zboru, je bil, da je nemška svobodnodelna večina vložila predlogo, po kateri se deželni šolski svet še bolj izroča večini deželnega zbora, kot pa dosedaj. (Cujte! Cujte!)

V zadnjem času je izdal deželni odbor štajerski neko okrožnico, ki bi bila sama na sebi jako nedolžna, če si jo pa natančneje ogledamo, pa vidimo, da je nekak lex Kollársko-Altmann za Štajersko. Potem te okrožnice se pozivljajo krajini in okrajni šolski sveti na Štajerskem, naj v prvi vrsti nastavljajo na ljudsko šolska učiteljska mesta samo tiste kompetente, ki so obiskovali ali absolvirali kako štajersko učiteljsko.

To bi bilo čisto naravno, ali omeniti moram pri tem, da ni na Štajerskem niti enega učiteljskega s slovenskim učnim jezikom. Naše učiteljstvo se je rekrutiralo dosedaj z večine z učiteljske v Ljubljani, Gorici in Kopru, na katerih je vpeljan tudi slovenski učni jezik. Ako se ta okrožnica deželnega šolskega sveta konsekventno izpelje, bo imelo to nasledek, da bodo naši slovenski učitelji popolnoma izključeni iz šol na Štajerskem. Pot germanizaciji je s tem samoobsebi umevno odprta na stežaj.

V kratkem bomo dali gospodu naučnemu ministru priliko, da nastopi proti tej okrožnici. Jaz jo smatram za nepostavno, ker pri oddaji učiteljskih mest ni merodajno in odločilno, kje da je prosilec absolvirал učiteljske, ampak samo dejstvo, ali ima jezikovno zmožnost in druge potrebne kvalifikacije ali ne.

Se slabše je postopanje deželnega odbora štajerskega. Ze dolgo negovanja želja slovenskega prebivalstva na Štajerskem, ki znaša eno tretjino celoga prebivalstva, je, da dobi slovensko meščansko šolo. Deželni zbor štajerski in deželni odbor sta radi večih urgenc v obliki predlogov in deželnem zboru uvedla proučevanje, katerega izid je bil predložen v zadnji seji deželnega zbora. V tem poročilu priznava sicer deželni odbor potrebo slovenske meščanske šole na Štajerskem. Predlagal pa je ustanovitev treh novih meščanskih šol in potolažil slovensko prebivalstvo, bogve kako dolgo bodočnost, ko je vzel, da za slovensko prebivalstvo ni nobenega finančnega pokažitja za slovensko meščansko šolo. Se celo jedina deželna meščanska šola, ona v Celju, ki je bila dosedaj še nekaj dostopna slovenskim učencem, naj se po poročilu deželnega odbora, ki je bil predložen deželnemu

zboru, izroči nemškemu krajnemu šolskemu svetu v Celju, ki bo po znanem načinu otežkočil ali celo popolnoma onemogočil Slovincem obisk tega zavoda. Iz tega vzroka morem jaz kot zastopnik slovenske manjšine na Štajerskem le pozdravljati, da se po predlogi gospoda tovariša Düricha v zadevah manjšinskih šol uvede kompetenca države, a ona šteje razveljaviti.

Od deželni zborov štajerskega in koroškega ni pričakovati, da bi kedaj pokazali kaj umevanja za naše težave. Jaz bi posebno rad iz mnogih slučajev, iz katerih je razvidno mačehovsko postopanje deželnih zborov proti našim ljudskim šolam, povdaril in predložil enega, ki je posebno kričeč.

To je zadeva, s katero imajo že več kot desetletja opraviti štajerske deželne in šolske oblasti in ki se tiče slovenske ljudske šole v Celju. Okoliška občina, ki obdaja mesto Celje, ima že od nekdaj v mestu večrazredno ljudsko šolo, ki pa je, kakor so šolske oblasti že nešteto krat dognale, popolnoma nedostopna in sanitarnem oziru. Šolska mladež in učiteljstvo je radi tega vedno izpostavljeno nevarnostim kake epidemije; iz tega vzroka so že pred leti šolske oblasti prosile krajni šolski svet, naj da sezi dati novo poslopje za ljudsko šolo. Na urgence šolskih oblasti je krajni šolski svet za občino Celje že 1900 kupil stavbni svet za novo šolsko poslopje in sicer v mestu. Okrajni šolski svet je že leta 1901 dovolil šoli stavbni svet in prostor. Deželni šolski svet je seveda to odločitev razveljavil, ker se bo baje na novo določil šolski okoliš in se namerava ustanoviti javna dekliška šola za okoliško občino.

Simogrede bodi omenjeno, da nima šolski okoliš celjske občine s 8000 prebivalci nobene javne slovenske dekliške šole, ampak se vzdržuje zasebna ljudska šola z darovi slovenskega prebivalstva. Ministrstvo pa te odločitve deželnega šolskega sveta, kar se tiče šolskega okoliša, ni potrdilo, ampak razveljavilo, ker je bil šolski okraj za to okoliško šolo določen že leta 1884. Ko se je sedaj določil pravni obstoj slovenske dekliške šole, se je mislilo, da se bo zidava nove šole za deklice in dečke lahko brez zaprek vršila. Ali prišlo je drugače; krajni šolski svet je dobil zadnji dopis 3. septembra 1903 pod 1301, v katerem se glasi, da je naučno ministrstvo pritožbo štajerskega deželnega odbora proti odločitvi deželnega šolskega sveta zavrnilo, ter pripominja, da se bo kmalu odločilo, kje da bo stala nova šola. (To je bilo leta 1903. Od tega časa je preteklo 6

PODLISTEK.

Ob Vrbskem jezeru.

(Dalje.)

— Ha, z duševno silo? Dovolite, gospod Medič, ali je vaš narod bogat?

— Slovenski narod je duševno bogato nadarjen narod!

— Ne, ne, jaz mislim v gmotnem oziru.

— Tisto pa, žal, ni, reče Ivan mirno.

— Teda pa vas zagoštam, gospod Medič, da vaš narod ne bode videl boljše bodočnosti. Ne glede na to, da se potrebuje tudi za uspešno upijevanje na merodajne kroge obilo zlata, tudi borilcev ne boste imeli, ki bi se potegovali za vaše ideje. Vlada in drugi jih ne bodo samo ne podpirali, temveč ovirali in zatirali. Saj vemo, kako je s tem pri nas na Mažarskem, tako tudi drugod. In kdor bo le nekoliko praktično in realno celo stvar premislil, bode opustil vsako idealistično mišljenje, ne bode se bojeval za meglene ideje, če mu je ta boj le v materialno škodo.

— Motite se, plemeniti Csillag!, vsklikne Ivan. Vi ne poznate značaja slovenskega naroda. Naš narod ima moč, ki so voljni delovati za občni blagor, četudi se jim ne ponuja mamljivi moloh. V borbi za svoje najdražje svetlinje vodi naš narod le navdušenje za sveto stvar.

— Cestitam, gospod Medič, če ima vaš narod res take značaje. A ne verjamem vam!, in ironično se je zakrohotal.

Ivan ga je budo pogledal, potem pa strastno izgovoril:

— Gospod plemeniti Csillag, mi imamo take značaje, in vam se nikakor ni trepalo...

Dalje ni mogel govoriti, ustavila ga je Telka, ki je proseč stopila med njiju:

— Prosim, vrla gospoda, zakaj se tako vznemirjate? Obžalujem, da sem vama pravzaprav jaz dala povod, ker sem nepremišljeno zasukala razgovor na domoljubne nazore gospoda Ivana. Umirita se! Pojdimo dalje ter se izprehajajmo in začnimo s čim drugim pogovor?

In z veseljem obrazom se je obrnila proti Ivanu ter rekla:

— Gospod Ivan, dajte nam na primer vi predmet! Vadite se nekoliko za vaš prihodnji profesorski poklic!

Ivan pa je med tem potegnil uro iz žepa, gledal na njo ter govoril:

— Oprostite, gospica, čas je že, da grem počivati.

— Opustite danes uro!, prosi ga Telka.

— Ne morem! — Klanjam se spoštovani gospodi!

In odšel je, Telka in Csillag pa sta se dalje sprehajala.

— Čuden človek! Nes gori za svoj narod!, izpregovori Telka prva.

Csillag se nasmeje, a ne izpregovori ničesar, bil je še vedno vznemirjen.

Molče sta šetala po vrtu, dokler se Csillag ni poslovil ter odšel na svoje stanovanje.

II.

Bilo je istega dne popoldne. Silna vročina je še napolnjevala zrak.

Iz za beljaških gora pa so se začeli vzdigati temni oblaki. Kipeli so zmirom višje, dokler se niso sešli s solncem ter ga zakrili.

Namesto vročine razširjevati se je začela sedaj nad zemljo ista neprijetna toplota, ki je nezmotljiva oznanjevalka poletnega viharja. Vedno bolj in bolj so se bližali oblaki Vrbskemu jezeru ter zakrili kmalu celi obok na zahodni strani.

Večkrat se je že zasvetil v njih žareč blisk v zmotani črti. Lahen veter je začel pihljati. Drevesni vrhovi so se upogibali in dvigovali, kakor se je ravno veter lovil vanje.

Na jezeru pa so stajali večji valovi. Kdor je bil s svojim čolnicem na planem, veslal je proti bregu.

Mediž je bil danes popoldne zopet pri mizici pod kostanjem.

Poleg njega pa je sedel majhen deček; bil je njegov gojenec. Autal po krstnem imenu, Deček je nekaj pisal, a odgojitelj je gledal v knjigo, ki je ležala pred njim razprostrta.

Ko so oblaki zatamnili solnce, pridružila se je njima s pletenjem v roki tudi Telka.

— Nevihta bo, izgovorila je tiho, ko je došla k njima. Naenkrat bo tukaj, odgovoril je Mediž istotako malomarno.

In gledali so na nebo, kjer so se zbirali črni oblaki, in na jezero, ki je začelo močneje valiti svoje valove.

— Ali vidite tam v sredini jezera jadrnico? — Nekdo se uči jadrati. Veter ga zaganja zdaj v to, zdaj v drugo stran.

Mediž ni na to ničesar odgovoril, temveč pazno je zrl na sredino jezera, kjer je res videl majhno jadrnico. Pa se ni nikamor prav pomikala; kamor jo je potegnil veter, tja se je obrnila.

Morda hoče kdo, zanašajoč se na svoje spretost, le vetrovom kljubovati, — mislil si je Mediž. In res je v tem trenutku začela hitro pluti proti

let in vzlic vsem urgencam in interpelacijam in prišlo od deželne šolskega sveta v Gradcu nič odločilnega. Stavbni svet je nakupljen, okolška občina, oziroma krajni šolski svet, mora plačevati visoke obresti za prostor, in razun tega vzdržavati dva vzporedna razreda v sanitarno nedostojnih prostorih. Deška šola je še vedno v starih prostorih, dekliška šola je zasebna, ali od deželne šolskega sveta ni mogoče dobiti nikake odločbe vzlic vsem urgencam. Slišali smo večeraj od ekselence gospoda naučnega ministra, da je njegova miznica čista in prazna raznih aktov. (Medklie.)

Torej kje je ta akt? Vsekako bo to lahko pojasnil šef štajerskega deželne šolskega sveta grof Clary-Aldringen. Naravnost (neverjetno je, s kakšni tolažbami nas tu odpravljajo, če zahtevamo kako odločitev. Očito nam povedo, da gre za politično zadevo, zato je ne morejo rešiti. Če že te stvari ne rešijo za nas ugodno rešiti v smislu postave, naj jo pač drugače rešijo. Rešitev smemo zahtevati. Nevredno je pravne države, če se rešitev tako zelo važne stvari kar menijo tebiti odreče. Večeraj je nekdo napravil medklie, kateri to postopanje zelo primerno označuje. To ni nič drugega kakor obstrukcija administracije. (Konec prih.)

Državni zbor.

Petkova seja državnega zbora je bila zelo slabo obiskana. Prepričan je bilo komaj 50 poslancev v zbornici. Več poslancev se je zbralo pred glasovanjem o zadnjem nujnem predlogu poslanca Choca.

Ta je namreč od vlade zahteval varstvo čeških prodajalcev in trgovcev na semnjih v nemških mestih.

V razpravi je slovenski poslanec Ribar navedel različne slučaje, kako Italijani v Primorju in pa Nemci od druge strani stiskajo Slovence tudi na gospodarskem polju. Za nujnost predloga pa ni glasovala četrtinska večina, zato je predlog bil odklonjen.

Rusinski poslanec Budzynowski je kratko utemeljil, nato pa umaknil svoj najni predlog, ki se tiče prodaje strupov. Okoli četrte ure je zbornica pričela razpravo o začasnem proračunu. Govorili so dr. Soukup, Kienzl in Fresl.

V soboto je zbornica nadaljevala razpravo o proračunskem provizoriju.

Poslanec dr. Laginja je rekel, da se v Avstriji vlada nesmiselno in brez načel. Nemščina je uradni jezik, ne da bi se pri tem oziralo na večino države. Uprava nima ni sledi kakih demokratičnih načel. Govornik se je pritoževal, kako zapuščen je Istra; zahteval je enakoveljnost študij zagrebškega vseučilišča; na to je govornik polemiziral s poslancem dr. Piffacco. Rekel je, da se v Avstriji ne more in ne sme vladati pod hegemonijo enega samega naroda, naj je to tudi nemški narod.

Poslanec Daszynski je rekel, da je zakrivil ministrski predsednik, ako ni mogla zbornica doslej delovati, Bienenrth jo je kar potisnil na stran, da je zamogel dati Ogrski koncesij. Kričeval je potem narodne stranke, ki da so krive bednega stanja parlamenta.

Poslanec Steinwender je v daljšem govoru kritikal državne finance. Grajal je, da se je najetije posojila stavilo v proračunski provizorij, prav tako je grajal, da se je deželam odtegnil dosežani delež 20.7 mil. krah od davka na žgane. Ako bo slabi finančni položaj trajal dalje, ne bo naša država finančno pripravljena za vojno. Zadnji dogodki v Bosni so povspestili oboroževanje naše armade, ali kaj koristi to, ako ne bomo za par let imeli denarja. Delegacije bodo brzkone sklenile gradnjo novih vojniških ladij, uspehi bo pa ta, da z gradnjo teh vojniških ladij, uspehi bo pa ta, da z gradnjo teh voj-

bregu, kjer sta jo opazovala Telka in Medič.

— A, hvala Bogu, igral se je samo!, oddalnila si je sedaj Telka, ki je vidno bila v strahu. Toda prežgodaj se je umirila.

— Ne zna!, oglasi se naenkrat Medič.

Vsi trije so vstali ter gledali.

Jadrnica se je že precej priljubila bregu, a mahoma se je obrnila ter hitela zopet na nasprotno stran. Potem se je ustavila in se začela močno zibati. Valovi se so v tem razburili, veter je postal in v oblakih se je slišalo izmolklo grmenje.

— Ali vidite, kdo jadra?, vpraša sedaj Telka s trepetajočim glasom.

Ivan poostri svoj pogled in potem odgovori počasi:

— Gospodična, če se ne motim, — je gospod Čenčag!

— Tudi meni se tako zdi, Aulal, steci po daljnogled!

Deček je hitro skočil proti vili.

— Mislite, da je nevarno?, vpraša zopet Telka Ivana.

— Izvestno! Burja narašča! In če je gospod Čenčag, še nevarnejše, kajti on v istih ne zna jadrati. Začel se je še komaj učiti!

Telka je zopet pazila na gibanje jadrnice.

Ivan pa se je v tem tiho odstranil.

Kmalu je prišel Aulal z daljnogledom.

Telka se sedaj ogleda.

(Konec prihodnjt.)

nih ladij povspestimo vojno, potem izkrvavimo na pripravih.

Po tem, ko je poslanec Olesnicki pojasnjeval razmere v Galiciji, je bila razprava prekinjena in seja zaključena.

Prihodnja seja v četrtek.

Položaj.

Slovanska Jednota je umaknila svoje nujne predloge, z izjemo čeških radikalcev, ki pa niso izstopili iz Slovanske Jednote. Zakaj je Slovanska Jednota to storila, o tem se je sklenilo molčati, in kar pišejo listi, je le prosto ugibanje časnikov. Prihodnost bo pokazala, ali je imela prav ali ne. Pripomnimo pa, da je Slovanska Jednota dala prostost samo prvemu čitanju budgetnega provizorija, o katerem pa ni glasovanja. Po prvem čitanju gre provizorij v budgetni odsek, in že tam ali pa prej se mora odločiti usoda ministrstva.

Na vlado in nemške stranke je naredil sklep Slovanske Jednote utis, kakor če bi jih polil z vodo. Hoteli so upeljati par. 14 in z njim podaljšati svojo nadvlado nad Slovani. Sedaj bodo gotovo vse poslušali, da bi še vendar vzdržali svojo nadvlado.

V soboto je parlamentarna komisija Slovanske Jednote sklenila, da je za izvenparlamentarno ministristvo. Predlog za parlamentarno, kbalicijsko ministristvo je bil odklonjen. Proti parlamentarnemu kabinetu so govorili in glasovali zastopniki Slovanske Jednote, čeških agrarcev, čeških radikalcev, Mladočehov in Rusinov. Za so bili samo zastopniki češke katoliško-narodne stranke, Jugoslovanske zveze in prof. Masaryk. Principijelno se je izrekla Slovanska Unija za izvenparlamentarno ministristvo, ki znači nekak prehod. Parlamentarna komisija se je obenem odločno izrekla, da mora biti v izvenparlamentarnem ministristvu najstrožja pariteta med Slovani in Nemci. Obenem je parlamentarna komisija izjavila, da niso resnična tista poročila, ki so poročala, da se je izrekla, naj nekateri člani Bienenrthovega kabineta, med njimi Bilinski, ostanejo na svojih mestih. Parlamentarna komisija Slovanske Unije se je z 8 proti 7 glasovi izrekla za opustitev ministrov-rojakov, posebno, ker se je pri češkem ministru-rojaku pokazalo, da njegovo delo popolnoma preprečuje agitatorično in hujskajoče delo nemškega ministra-rojaka. Tekoči teden bo posvečen rešitvi krize, posebno ker ne samo vladar, ampak tudi stranke same silijo, da se reši kriza do petka. Izvrševalni odbor nemških strank je sklenil, pogajati se s Slovansko Jednoto. Wolfvov predlog, da se že naprej odkloni vsako pogajanje, ki bi eikalo na rekonstrukcijo kabineta, je bil odklonjen. To je dokaz, da tudi nemške stranke same niso več zadovoljne z Bienenrthovo vlado, kar smo že večkrat poudarjali. Danes so se pričela pogajanja med Slovansko Jednoto in Nemci s posredovanjem Poljakov. Kaj posebnega od teh pogajanj ni pričakovati, prinesla pa bodo popolno jasnost.

Raznoterosti.

Otroški vrtec v Nelenju se otvori 1. januarja. Za vrtnarico je nastavljena gospica Leopoldina Klemenc.

O izgredih na Spodnjem Štajerskem je v seji dne 2. t. m. govoril poslanec dr. Benkovič o priliki debate o nujnem predlogu poslanca Lisy radi izgrediv na nemškem Češkem. Dr. Benkovič se je pečal z izgredi v Ptuj, Celju, Mariboru ter v Brežicah, na Vidmu in Zidanem mostu. Zavrnil je zopet trditve poslanca Markhla o preganjanju Nemcev (!) na Spodnjem Štajerskem, slika splošno razmere v naših spodnještajerskih nemških mestih in trgih. Poslanec Wastian mu je nekaj ugovarjal. Označil je bojko kot najboljše sredstvo v naše varstvo. Rekel je, da Slovenci nočejo prebrda med njimi in Nemci poglobiti, ampak da hočejo roko podati v znamenje miru, kadar se jim zagotavlja narodni, prosvetni in gospodarski eksistenčni minimum. Končno je ob splošnem ogorčenju povedal nekaj najbolj krlečih slučajev ravnanja s Slovenci v nemških krajih.

Gospodu Knafliču v odgovor. Gospod nadučitelj Knaflič nam je poslal pismo, v katerem nam daje nauke, kaj smemo pisati in kaj ne smemo. Mi te nauke odločno odklanjamo in svetujemo gospodu Knafliču, naj potrpi nekaj časa, kajti najbližja bodočnost bo pokazala, kaj smemo mi pisati o gospodu Knafliču. Knafliču njegovi nauki ne bodo ničesar pomagali, javnost je že deloma izvedela, kar je prišlo pri obravnavi 1. decembra za gospoda Knafliča neljubega na dan.

„Kres“ v Gradcu. Slovensko katoliško izobraževalno društvo Kres v Gradcu je imelo v nedeljo dne 18. novembra svoj prvi redni občni zbor. Društvice, ki se je ustanovilo komaj pred štirimi meseci, je naraslo do močnega društva ter šteje sedaj nad 100 članov. Namen našega društva je, zbirati graške Slovence, ki so raztreseni po velikem mestu, ter jim nuditi priliko, da se izobražujejo v materinem jeziku. „Naš Kres“ naj p'amtli in naznanja rojakom v domovini, da smo graški Slovenci v nevarnosti in se moramo le z največjo silo braniti pred napadi sovražnika. Tako je govoril na ustanovnem občnem zboru jurist gospod Malnerič, in na nedeljskem zboru je dejal Kresov predsednik: „Malo nas je bilo, ki smo se tpali graditi ognjišče, okrog katerega se bomo zbirali Slovenci v Gradcu. Danes naš Kres

ni več malo dete, temveč stoji pred nami v lepi fantovski dobi. Premagane so prve težave, podlaga je trdna, Kres se krepi čimdalje bolj in z gotovostjo lahko trdim, da bo izpolnjeval in izvršil nalogo, ki se je stavila vanj — organizacijo graških Slovencev!“ — Društvo, ki ima čedne in udobne prostore v Pestalozzistrasse 63, nudi svojim članom knjižnico in čitalnico z 12 časopisi. V društvu obstoja izvrstno delujoča „čebplica.“ Sestavljen se je ženski odsek, ki bo delal na to, da se ustanovi v Gradcu zavod za brezposelne služkinje, ki prihajajo iz domovine, kakor na primer v Trstu zavod sv. Nikolaja. Društvo je torej res koristno in važen činiteelj za ohranitev in pospešitev Slovenstva v Gradcu. Zato se obračamo do rojakov v domovini, da obveste vsa dekleta in fante, ki gredo v Gradec, da se nam pridružijo. Na nedeljskem občnem zboru se je izvolil sledeči odbor: Stefan Fideršek, predsednik, Franc Vehovar, podpredsednik; Virgilij Šček, tajnik; Fr. Zorko, tajnikov namestnik; Rankar Ivan, blagajnik; Ivan Gajšek, blagajnikov namestnik; Hrovat Ivan, gospodar; Josip Ile, knjižničar; Josip Inkret, namestnik.

Nazadovanje Nemcev na Moravskem in v Sleziji. V čisto čeških pokrajinah Moravske je bilo v letih od 1896 do 1900 pri 1000 prebivalcih 347 porodov, v čisto nemških pa v istem času samo 337. V Sleziji je bilo v istem času 448 porodov v poljskih, 323 v čeških in samo 321 v nemških krajih. Češkega prebivalstva je prirastlo na Moravskem 114 in nemškega 69 na 1000 prebivalcev. Na Slezkem znaša prirastek pri Poljaki 144, pri Čehih 166 in pri Nemcih samo 55 od 1000 prebivalcev.

Za Hofrichterja. V sobotni seji državnega zbora je bila vložena interpelacija za Hofrichterja. Interpelantje pozivljajo vlado, naj prosi cesarja, da izjemoma dovoli Hofrichterju branitelja in naj se obravnava vodi javno ter ustmeno.

Za penzioniste. C. kr. finančno ministristvo je odredilo z razpisom z dne 14. septembra 1909, števil. 63.710, da se izplačujejo pokojninski in preskrbovalni užitki pri takajšnjem računskem oddelku predpisani, od 1. februarja 1910 počenši potom poštno-hranilnega urada. O tem obveščajo se prizadete stranke, c. kr. avstrijski penzionisti in njih vdove, da te stranke pri uradih, kjer so dosedaj dobivale svoje pokojninske in preskrbovalne užitke, najtanjno napovedo svoje bivališče, oziroma najbližji poštni urad, potom katerega bodo dobivale svoje užitke od navedenega dne počenši. Ob enem, ko prinese svoje potrebice za januarski užitek k dosedanjim uradom, prosijo naj za gotični pouk, katerega jim bodo naročili ti uradi brezplačno in po kojim se jim je natančno ravnati. Vsako menjavo svojega bivališča nanznaniti morajo te stranke takoj.

Velik požar.

V mestu Baltimore v Združenih državah je izbruhnil minulo soboto grozen požar. Trgovski del mesta je bil ves v plamenu. Mesto je že po groznem požaru 7. in 8. februarja leta 1904 veliko trpelo, zato jo je tudi sedanjí požar zelo zadel. Največje časnikarske, bančne in trgovinske palače so zgorele. Prva poročila so naglašala, da je škoda 2.000.000 dolarjev. A kaj bi bila demarna škoda. Požar je zahteval človeške žrtve. Iz razvalin so izvelkli 30 zgorelih mrtvih oseb. Velikanska množica oblega pogorišče in plaka za svojci, o katerih ne zna, če so rešeni ali že mrtvi. Baltimorski župan je proglasil preki sod. Zamoreci so namreč hoteli nesrečo izrabiti v svojo korist in so pričeli ropati. Američani v takih slučajih ne poznajo nobene šale. Sodnik Linh hitro dela, nastopil je tudi ob tej priliki. Roparje zamorec so na mestu ustrelili. Vojaki in policija so zastražili pogorišče. Edino ognjevarstvo je dovoljeno, da smejo na pogorišče. Zgorelo je baje veliko otrok. Požar je nastal v nekem žitnem skladišču. Širil se je grozno hitro. V neki šoli je nastala velika nesreča. Otroci so bežali in jih šest pohođilo. Zgoreli so tudi kolodvori, tako da je oviran vs promet.

Štajersko.

Maribor. „Snegulčica“ je na mariborskem odru dobro uspela. Jako številni obiskovalci so občudovali nežno in vdano Snegulčico ter so se prav od srea smejali razposajenim, pa dobrodušnim škratom, ki so bili sploh junaki tega večera. Miklavž je v svojem nagovoru na mariborske Slovence posebno ožigosel tiste ljudi, ki samo po gostilnah posedajo in zabavljajo, za narod pa nič ne store. Ali so potem črni parkeljni pograbili te ponesrečene narodnjake ter jih tirali neusmiljeno v tisti kraj, kjer je antialkoholizem stroga zapoved in neprestana žejna nujna posledica, še nismo mogli dosedaj poizvedeti.

Strašna smrt delavca. V Schierbaumovem mlinu v Mariboru zaposleni delavec Andrej Mulec si je hotel nabrusiti sekuro, a je po neprevidnosti prišel med jermenje. Dvignilo ga je od tal, prišel je preblizu z nogami do kolesa, ki mu je v hipu odtrgalo obe nogi in ostalo truplo vrglo s tako silo ob steno, da je Mulec z razbito črepinjo priletel na tla. Truplo nesrečnega delavca so prepeljali v mrtvašnico mestnega pokopališča.

Ponesrečil se je v soboto zvečer proti 6. uri na Tegetthofovi ulici v Mariboru posestnik Ivan Wergles iz Melja. Prišel je pod hotelski voz, ko je hotel prečkati cesto. Težko ranjenega so prepeljali v bolnišnico.

Samoumor gostilničarja. V soboto popoldne ob 2. uri se je pri Tegetthofovem spomeniku na Sofijinem trgu ustrelil 64letni gostilničar v Mariboru Jožef Schinko. Bil je takoj mrtev. Schinko je bil pristojen na Ogrsko in se ne ve, kaj ga je gnalo v smrt.

Neznan samomorilec. V soboto v jutro so našli v mestnem vrtu med smrekovimi nasadi 28 do 30 let starega moža mrtvega na klopi ležati. V desnici je še krčevito držal samokres. Našli so pri njem v žepu listič, na katerem je bilo napisano: Jaz sem iz Dunaja, 3. okraja. Dolga in nevzdržljiva želodčna bolezen me je gnala v smrt. Denar itd. sem že pravočasno na Dunaj odposlal. Poleg lističa so našli tudi njegovo siiko. Njegove identitete še niso mogli dognati.

Samoumori v Mariboru postajajo že vsakdanji. Na drugem mestu poročamo o dveh samoumorih preteklo soboto. Danes popoldne se je pa ustrelila na pokopališču neka mlada deklina. Prepeljali so jo v bolnišnico, a bo težko ostala pri življenju. — Neki delavec se je tudi naveličal življenja. Obesil se je danes v Koroškem predmestju na neko drevo. Imel pa je smolo. Utrgala se mu je namreč vrv in on je telebnil še živ na tla. Vzrok obeh poizkusenih samoumorov še ni znan.

Izpred mariborske porote. V petek zvečer se je vršila obseda proti ponarejalcem bankovcev, in sicer je dobil Jurij Potočnik 15 let, Mihael Veg st. 5 let, Marija Veg st. 10 mesecev in Katarina Veg 3 leta. Po razglasitvi obsede so ostali vsi mirni, jedico Katarina Veg je pričela krčevito jokati.

Gradec. Slov. kat. akad. tehn. društvo „Zarja“ vrši v torek dne 7. t. m. ob 1/8 zvečer v lokalu „pri zeleni Stajarski“ svoj III. obč. zbor v zimskem tečaju 1909/10. s sledečim dnevnim redom: a. čitanje zapisnika zadnjega obč. zbora; b. poročilo odbora; c. volitev blagajnika; d. slučajnosti.

Studenci pri Mariboru. Izobraževalno društvo v Studencih je priredilo v soboto predavanje, katero je bilo zelo dobro obiskano. Predaval je nadrevizor Vladimir Pušenjak o davkih in opozarjal na krivičnost novih davkov, katerih namen je, prizadejati delavskemu ljudstvu hud udarec. Z velikim zanimanjem so poslušalci sledili izvajanjem govornika in izrazili željo, da se prav kmalu priredi zopet kako predavanje.

Stisnil ga je voz. 38letni posestnik Iv. Veingerl iz Ročic pri Mariboru je peljal domov naložen voz senu. Med potom se je pa voz zvrnil in pokopel pod seboj Veingerla. Ko so pritekli ljudje na pomoč, so ga našli mrtvega pod vozom.

Ptuj. Spominjamo se še, da je „Grazer Tagblatt“ pisal o nekem mežnarju na Ptuj, ki se baje ni hotel odkriti, ko je pastir na pokopališču opravil molitve za pokojnega in ogorčeno vpraša: Ali velja par. 303 kazenskega zakona tudi za katoliške? Ne bomo tukaj opravičevali ravnanje dotičnika, usojamo si pa na nemško protestantsko glasilo „G. Tagblatt“ staviti vprašanje, kaj poreče k sledečemu slučaju, ki se je pripetil dne 4. decembra 1909 v bližini poštnega urada na Ptuj. Duhovnik, ki je nesel bolnika zadnjo tolažbo, je nekega gospoda, ki ni hotel klobuka raz glave potegniti, prijazno opomnil, naj stori vendar svojo dolžnost. Na ta opomin pa dotični gospod ni reflektiral, temveč je odšel z pokrito glavo v poštno poslopje! (Pripomnimo, da je to že drugi slučaj, da se je ta gospod tako nedostojno obnašal. Nam se zdi, da se ravno ptujski protestanti ravnaajo po principu: „Quod licet iovi, non licet bovi.“

Ptuj. Stara navada je bila, da je v ptujski čitalnici na večer pred Miklavževim nastopil „Sv. Miklavž.“ Letos pa nam niso privoščili tega veselja. Ne vem, ali iz strahu pred Miklavžem, ali iz strahu pred krampusom?

Podsreda. Tukajšnji gostilničar J. J. si prav veliko domišlja. — Komaj da je od nekdaj prispel v našo Podreda, misli, da bode vse hodilo k njemu. Ker mu pa ne gre, kakor se pravi, vse po reglah, prišel je tudi mene po časopisih napadati (glej predzadnji Narodni list), da sem dne 14. nov. t. l. zasedal črnega konjička in glasoval pri seji krajnega šolskega sveta po klerikalni komandi. Bodi tem potom povedano, da jaz kot narodni trgovec nisem zasedal črnega niti belega konjička, ker sem v teh zadevah bil dosedaj miren. Da sem pa pri seji zoper lončeta glasoval, mi mora pa vsak razumen prav dati; najmanj vzroka pa imata Tonča in Urša, da bi se temu čuknila. J. in pa širši javnosti naj bode v znanje, da si jaz z njim v nikakem sorodstvu nisem, in naj si on isto pri Jazbecih išče. — Ernest Kos, trgovec in ekonom.

Šmarje pri Jelšah. V nedeljo, dne 5. decembra sklicala je slov. kmečka zveza protestni shod v prostorih g. Habjana v Šmarju pri Jelšah. Predsednikom je bil izvoljen posestnik Josip Stoklas, zapisničarjem pa Miha Gobec. Kot govornik je nastopil naš deželni poslanec g. Jakob Vrečko. Razlagal je namen finančnega ministra Bilinskega o davku na vino, težave in sitnosti kmeta pri prodaji vina. Zborovalci so z zanimanjem poslušali poslanca, mu v vsaki točki pritrdjevali ter enoglasno sprejeli protestno resolucijo. G. poslanec je še poročal o delovanju poslancev

Slovenske kmečke zveze o deželnem zboru. Ko je priporočeval, kako nestrpni so bili Nemci pri rabi slovenščine v deželnem zboru, slišal se je soglasno klic: proč od Gradca! — Kmet Stoklas je govoril o šolskih razmerah. Vsled njegovega izvajanja se je sklenilo zahtevati, razdelni poldnevni šolski pouk. Poslanecem Slovenske kmečke zveze se je izreklo popolno zaupanje.

St. Vid pri Grobelnem. Naše izobraževalno društvo je priredilo včeraj predavanje, katerega se je udeležila v velikem številu naša mladina. Obžalovati je le, da so bili starejši možje bolj slabo zastopani. Predaval je nadrevizor Vlad. Pušenjak, ki je podal jasno sliko naših novih davkov in govoril o skupni prodaji živine.

Žiče. Shod vinogradnikov včeraj se je lepo izvršil. Veliko število vinogradnikov je pazno poslušalo razlago g. drž. in dež. poslanca Piška o nameravem novem vinskem davku. Shod je soglasno sklenil protestno resolucijo ter izrekel poslancu S. K. Z. svoje neomajno zaupanje.

Velenje. Dne 2. decembra se je vršil pri nas okrožni zadržni shod za šoštanjski in slovenjegraški okraj Udeležile so se ga vse zadrage, izvemši posojilnice v St. Ilju pri Velenju. Posebno častna je bila udeležba iz slovenjegraškega okraja. Nadrevizor Vladimir Pušenjak je pojasnil namene in cilje zadržnih okrožij in se je na njegov predlog izvolilo sledeče okrožno načelstvo: Franc Pečnik, načelnik posojilnice v Slov. Gradcu (načelnik), Jožef Rotner, načelnik posojilnice v Škalah (podnačelnik), M. Koren, član načelstva posojilnice v St. Ilju pri Velenju (tajnik). Nadrevizor Vladimir Pušenjak je razpravljaj o raznih, za poslovanje važnih točkah, opozarjal na nedostatke, ki se najdejo pri revizijah in obširno govoril o poslovanju nadzorstva. V debati, ki je sledila tem izvajanjem, se je sprožila marsikatera točka iz poslovanja zadrug. Končno je predaval nadrevizor Vladimir Pušenjak o novih davkih in o organizaciji za skupno prodajo živine.

Trbovlje. Pri nas se je ustanovila stavbinska zadruga „Lastni Dem“, katera je začela delovati. V to svrhu se je v nedeljo, dne 5. decembra sklical sestanek zaupnikov vseh naših organizacij, na katerem so se na podlagi področja nadrevizorja Vlad. Pušenjaka storili sklepi za poslovanje zadrug. O zadruzi bomo v kratkem obširno poročali.

Koroško.

Odlikovanja. Njega ekscelenca knezoškof dr. Kahn je imenoval preč. gospoda Simona Cemer, dekana v Velikovecu, za knezoškofijskega častnega konzistorijalnega svetovalca, za knezoškofijskega duhov. svetovalca pa častita gospoda Valentina Kapun, župnika na Brezi, in Franca Treiber, župnika v St. Rupertu pri Velikovecu.

Celovec. Slovensko kršč. soc. delavsko društvo v Celovcu priredi v nedeljo, dne 12. grudnia 1909 v Rokodelskem domu (Neue Weltgasse 22) Miklavžev večer. Začetek točno ob 1/8. uri zvečer. Igrala se bo velika petdejska šaloigra „Urban Debeluhar“. Osebe: Urban Debeluhar, bogat kmet z Vrhnike. Olga pl. Lapinska, imeteljica penzionata na Dunaju. Viljem, učitelj godbe v penzionatu na Dunaju. Dr. Jurež, zdravnik za umobolne. Jan, marker. Pepca, Ančka, Tončka, Francka, Minka, gojenke. Fagot, postopač. Jera njegova žena. Zelenec, Koštrin, Krempelj, umobolci. Policaj. Strežaj. Nosilec. Vrši se na Dunaju v sedanjosti dobi. Nastop Miklavža s spremstvom. Med dejanji svirajo tamburaši in poje moški zbor.

Vrba. O južni železnici. Na tukajšnji postaji je hotela neka oseba oddati pošiljatev, namenjeno v Istro, s slovenskim voznim listom. Začnja postaja je bila označena v laščini. Pošiljatev se je brez vsake motivacije odbila. Stranka se pritoži na ravnateljstvo e. kr. južne železnice na Dunaju, katero je z odlokom z dne 24. novembra, št. 36.923-4, naznanilo, da se je pošiljatev radi tega zavrnila, ker je pri navedeni vsebini marjaka — nemška prestava. Proč torej z nemškimi naslovi na voznih listih!

Velikovec. V odgovor na nemška masilstva zoper Slovence je darovala naša hranilnica in posojilnica narodni šoli v St. Rupertu pri Velikovecu 100 kron.

Dobrlavas. Katoliško slovensko izobraževalno društvo v Dobrlivasi priredi dne 8. decembra, to je na praznik Brezmadežnega spočetja Device Marije, mesečno zborovanje popoldne po blagoslovu v društvenih prostorih. Na sporedu so govori in petje.

Podklošter. Na železniški postaji. Nedavno se hoče žilski Slovenec z „Žiljanom“ v smeri proti Beljaku peljati in zahteva na postaji vozni listek slovenski. Ime postaje bi uradniku moralo biti znano, ker dotični kraj ni zelo oddaljen od Podkloštra in drugič pa je tudi napisano v slovenščini na postajici — torej ga mora uradništvo poznati; in na to se je Slovenec tudi skliceval. In uradnik je tudi razumel, a ni hotel razumeti; sliši ime v drugič — zopet nič: ko ga sliši v nemščini, se le ustreže s pripombo: „Werde nicht alle Stationen windisch kennen“, in se ga je moralo še-le početi, naj se sličen izrazov v prihodnje vzdržuje. Slovenski kruh mu pa le diši. Nastopajo železniški uradniki zaradi tega tako, da izpostavljajo Slovence v zasmeh nemškega občinstva. Ko se Slovenec obrne od uradnika, nahluti ga nekdo drug: „Lernen Sie deutsch!“ (učite se nemški!), in tretji: „Wir sind in Oesterreich“ (mi smo v Avstriji!). Na kar se mu odgovori: Meni se tudi zdi! Ta prizor jasno kaže nemško brezobzirnost in požrešnost. Koliko pa je Nemcev v

Avstriji, pa že celo hočejo za se imeti: Wir sind in Oesterreich! Ja, to rad verjamem in to se tudi vidi. Slovenci, Nemce bo treba soliti in od njih učiti se nastopa.

Kranjsko.

Grozno hudodelstvo. Na Ljubljanskem polju se je zgodilo v obližju tovarne za lep strašno hudodelstvo, ki se pač samo že obsoja. Tam pri tovarni stal je velik križ s Križanim. Neznani zlikovec, kateremu ni mirovala vest, je šel in podrl ponoči križ, snel raz njega Križanega in ga razbil. Za to hudodelstvo bo tisti zlikovec kaznovan celo svoje življenje, kajti prepričan naj bo, da mu vest ne bo dala mirno počivati in ga bo neprestano preganjala po svetu.

Grozna nesreča — štiri osebe ubite in ena teško ranjena. Strašna nesreča je zadela Martina Svajo, po domače Mlakarja iz Gorjuš v Bohinju. Dne 2. t. m. je hotel nekaj razstrlati. Imel je dinamične patrone v neki posodi že prejšnji dan pripravljeni. Ker so mu patrone primrzile, je šel k ognjišču, da bi jih z gorkoto odtajal. To pa je bilo udepolno zanj in za njegovo družino. Patrone so eksplodirale in ubile njegovo ženo in troje otrok njegovo sestro pa tako ranile, da ni upanja da okreva. Svajo je sam ranjen nad trebuchom.

Primorsko.

Lloydov arzenal. V četrtek je sprejel trgovinski minister deputacijo delavcev tržaškega Lloydovega arzenala, ki je protestirala proti premestitvi istega. Minister je rekel, da o tem vprašanju ni še nič rešeno ter da bo on na vsak način silil na to, da se mora tudi v bodoče zgraditi vse za trgovino potrebne ladije v domačih ladjedelnica. Minister je tudi obljubil, da bo v vsakem slučaju upošteval po delavcih navedene okoliščine in nikakor ne pustil iz vidika koristi Trsta.

Goriška trgovska in obrtna zbornica bo najbrže razpuščena in razveljavljena volitev dveh poslancev. Volitve v to zbornico so bile meseca januarja letos. Zatrjuje se, da so se zgodile velike neverjetnosti pri volitvah. Vrši se preiskava na podano ovadbo, v kateri je rečeno, da okoli 700 glasovnic je deloma falsificiranih, deloma je bilo oddanih potem, ko je rek za volitve potekel. V Gradišču je bilo klicanih k sodnji že nad 100 prič. Preiskava se vodi tudi pri nekaterih dragih okrajnih sodnijah.

Iz kaznilnice v smrt. Iz Gradiške poročajo: Dne 1. decembra so izpustili iz tukajšnje kaznilnice 34letnega, v Zatično na Kranjsko pristojnega čevljarja Avgusta Verhovca, ki je radi goljufije in tatvine odsedel prisojeno mu šestletno težko ječo. Napetil se je na kolodvor, da bi se odpeljal v svojo domovino. Na potu na kolodvor se je zgrudil in obležal mrtev. Zadela ga je srčna kap.

Razgled po svetu.

Židi se množe v Sibiriji zelo hitro. Pred nekaj leti so prišli židje v Sibirijo samo kod prognanci, a sedaj se jih dobi ob vsakem koraku. V njihovih rokah je cela trgovina, industrija, v nekaterih mestih tudi uprava. V Čelabinsku je celo župan žid.

Avstralija dobi novo glavno mesto. Avstralski senat je sprejel v zadnji živahni seji zakon, da se za zvezne avstralske države določi novo zvezno glavno mesto. Za to se je določilo mesto Yas—Candbema in je vlada že ukrenila potrebne krače, da se izroči novo glavno mesto z okolico v upravo zveznemu svetu in za preselitev vlade iz Melbournea v Yas-Candbemo.

Madžarski hoteli v Bosni. Te dni so se vsuli v Sarajevo številni agenti nekega madžarskega društva, ki hoče po Bosni in Hercegovini ustanovljati moderno urejene hotele. Najbolj karakteristična za kurs v Bosni je pri tem okolnost, da so se ti agenti, čijih društvo razpolaga z 20 milijonskim ustavnim kapitalom, vozili po Bosni brezplačno v I. razredu.

Strašne posledice ločitve zakona. Neki nemški kolonist K. v Perguineo (Chile) je živel s svojo ženo v prepiru. Žena je vložila tožbo za ločitev zakona, ki je imela tudi uspeh. Ko je zapustila žena svojega moža, je ta vzdignil ves prihranjeni denar iz banke in ga segal. Potem je umoril z nožem svojo 16 let staro hčer in 17 let starega sina ter zažgal svoja poslopja. Skočil je sam v ogenj, v katerem je zgorel.

Velikanski požar je razsajal prejšnji teden v italijanskem delu mesta New-Yorka. Velika, par tisoč stanovalcev broječa hiša je popolnoma pogorela. Zgorelo je tudi 6 Italijanov, ki so spali v skupni sobi. Neka mati je skočila s svojim otrokom iz tretjega nadstropja na cesto. Bila sta oba težko poškodovana.

220 ur neprestano spal. V nekem pariškem hotelu so našli angleškega topničarskega stotnika Radkina, ki je jako trdno spal. Vsled kataliptičnega napada je zaspal in se zbudil šele po 220. urah. Ko se je zavedel, je tožil o notranjih bolečinah. V njegovi sobici so našli več praznih steklenic, v katerih je bil trional.

Grozna nesreča z acetilenom. V Oettingu pri Nördlingu na Bavarskem je eksplodirala v kleti restavracije Goldstein naprava za proizvodnjo acetilena v svrhu razsvetljave gledališkega odra. Ključavničarskega mojstra Gebnerja in gostilničarja N. Korba, ki sta bila ta čas v kleti, je grozovito razmesarilo in sta bila na mestu mrtva. Kaj je bil pa vzrok eksplozije, ni znano.

Edina narodna steklarska trgovina
Fran Strupi, Celje
 priporoča svojo bogato zalogo stekla, porcelana in kame-
 nine, vsakovrstnih šip, svetilk, ogledal in okvirov za po-
 dobe. Prevzete vse steklarskih del pri cerkvah in pri-
 vatnih stavbah.
Najnižje cene! Najsolidnejša in točna postrežba!
Na debelo. Na drobno.

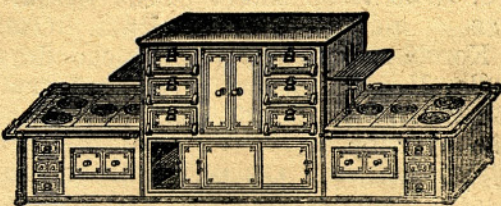
Alojz Šumenjak
 Maribor, Tegetthoffova ulica št. 31
 priporoča svojo
 trgovino z mešanim bla-
 gom in deželnimi pridelki.
 Vsem cenjenim narodnim odjemalcem jamči za
 sveže blago najboljše kakovosti, posebno za božične
 praznike. Postrežba točna in solidna. Prodajajo se
 tudi razne žganjice.

Hotel
Pri belem volu v Celju
 sredi mesta, blizu vseh uradov; za
 tujce 30 sob z vso ugodnostjo pri
 nizkih cenah, tudi mesečna stano-
 vanja s hrano za letoviščarje; izborna
 kuhinja, vedno sveže pivo, različna
 vina; po letu senčnat vrt; vozovi
 v hiši vsak čas na razpolago : :
 51
 se priporoča za obilni obisk. :

Restavracija
Narodni dom
v Mariboru.
 Izborna kuhinja, izvrstna vina ka-
 kor: haloško, ljutomersko, dr. Thur-
 nejev muškatelec, mozlec, vinarec,
 bizeljčan, konjičan itd.
 Pivo iz budjeviške češke pivovarne.
 Po letu udobno kegljišče. Vrtni paviljoni.
 Sobe za tujce.
 Za obilni obisk se priporoča 37
Lojzika Leon.

Velika
 božična prodaja po zelo
 znižanih cenah se vrši v
 narodni veletrgovski hiši
 R. Stermecki, Celje.
 Poštne pošiljatve čez
 K 20 — franko.
Olje od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.
 Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Svoji k svojim!
Urar, očalar
in zlatar
Franjo Bureš
Maribor
 Tegetthoffova cesta 33
 pred kolodvorom, priporoča svojo bogato zalogo zlatine,
 srebrnine, ur itd. po najnižji ceni.
Gramofone s slovenskimi ploščami, čistim in
 jasnim glasom iz najboljših tovarn.
 10 Priznana najboljše igle za gramofone.
 Popravila se točno in hitro izvršujejo.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS
Wels, Gornje Avstrijsko.

 Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa,
 emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele,
 restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s
 plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer
 ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni
 Koloseus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vra-
 čajo. Ceniki zastoj.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar
Franjo Horvat
MARIBOR, Kasino-gasse šte. 2.
 Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu ob-
 činstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob,
 društvenih odrov, napisov na steno,
 deske, plošče in steklo ter za
 vsa v pleskarsko in slikar-
 sko stroko spadajoča
 : : dela. : : 53
 Postrežba točna! : : : : Cene nizke!

Peter Marković
 akadem. slikar v Rožku na Koroškem
 se priporoča čast. gg. duhovnikom in sl. slov.
 občinstvu za slikanje raznih cerkvenih slikarij,
 božjih grobov, altarnih in bandernih slik, križevih
 plovov itd. vse na posebno trpežno platno in v
 jako stanovitnih barvah; popravlja umetniško sta-
 re umetne slike. Sprejema vsa večja dela : sli-
 kanje cerkv v različnih slogih, cele notranje
 popravke cerkv (v tem slučaju poskrbi in posre-
 duje vse druge umetnike in rokodelce). Cene po
 dogovoru in brez vse konkurence.
 23
Slovenec! Podpirajte svoje somišljenike!

Šolske potrebščine
 kupite po ceni in dobro edino pri tvrdki:
Goričar & Leskovšek
 v CELJU, Graška ulica št. 7.
 Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov
 po novih predpisih. — Zaloga šolskih tiskovin, papirja, peres,
 svinčnikov, peresnikov, raznovrstnih črnih in tušev, kamenčkov,
 gob, tablic, uradnih zavitek in strun.
NA DEBELO! NA DROBNO!

Karol Tratnik, Maribor
 izdelovatelj cerkvenega orodja in posode
 župnijska ulica št. 3.
 se priporoča prečistiti duhovščini za naročila
 različnih moštrac, kalihov, ciborijev, les-
 tenov, svinčnikov, križev, itd. Staro cerkveno
 orodje popravljamo pozlatim in posrebrim v
 ognju. Mnogo priznanih pism na razpolago
 svoj k svojim. 38
Svoji k svojim!

Brzjavaj: „Kamnoseška in-
 dustrijska zadruga Celje“. **Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba** Brzjavaj: „Kamnoseška in-
 dustrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno- seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška : : obrt s strojnim obratom. : : Izvrševanje vseh stavbenih del: kakor stopnic, fasad, podbojev, pomolov, nastavkov itd. iz različ- : : nih kamenov in cementa. : :	Specialna delavnica in podo- barski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih : : kamnov itd. : : Brušenje, puliranje in struganje : : kamena s stroji. : :	Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmorah vrst granitov in sijenitov po razno- vrstnih narisih in nizkih cenah. Naprava zidanih ali beteniranih : : rodbinskih grobišč (rakev). : :	Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim : : tlakom. : : Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih : : vrst v vseh oblikah. : : Popravljanje spomenikov, udele- : : vanje napisov v iste. : :
--	---	--	--

